

שם ומספר הקורס:

מבוא לדיני עונשין

73-116-01

שם מרצה: ד"ר ינון היימן

סוג הקורס: (שיעור)

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: א' היקף שעות: 2 ש"ס

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס

הכרת תחום המשפט הפלילי והקניית ידע בתחום דיני העונשין והמשפט הפלילי. הכרת כללי הפרשנות המיוחדים של המשפט הפלילי, הגדרת העבירה ויסודותיה, מושג האחריות הפלילית ועוד. יישום והדגמות מהפסיקה, לנושאים שונים שידונו במהלך השיעורים.

ב. תוכן הקורס:

הקורס יעסוק בין היתר בנושאים הבאים: סקירה היסטורית, מטרות הענישה, סוגי בתי המשפט בארץ, עקרון החוקיות, עקרון הפרשנות רטרואקטיביות, עקרון המזיגה, עקרון הסיבתיות, יסודות העבירה הפלילית: היסוד העובדתי, היסוד הנפשי, מעשה/מחדל, הכשרות לשאת באחריות פלילית, עבירות נגזרות, צדדים לעבירה.

מהלך השיעורים: הרצאה פרונטלית תוך הפניה ושימוש בחוק העונשין ובפסיקות שונות

של בתי המשפט בישראל.

ג. חובות הקורס: בחינה מסכמת

דרישות קדם:

חובות / דרישות / מטלות:

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): 100% עפ"י הבחינה.

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

פסקי הדין החוקים והמאמרים הנלמדים במהלך הסמסטר.

פרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

חומר מחייב למבחנים: פסקי הדין, החוקים והמאמרים הבאים:

ה. רשימת פסקי-הדין וחוקים :

ברק, א., (תשנ"ו). "הקונסטיטוציונליזציה של מערכת המשפט בעקבות חוקי היסוד והשלכותיה על המשפט הפלילי (המהותי והדיוני)". מחקרי משפט, יג, 5, עמ' 26-5.

קנאי, ר., (תש"ס). "דיני עונשין – התפתחות ומגמות". עיוני משפט, כג, עמ' 717, 726-732.

קרמניצר, מ., (תשנ"ב). "על הרשלנות בפלילים: יסוד נפשי, יסוד עובדתי או שניהם גם יחד", משפטים, כב, 71, עמ' 71-96.

פקודת הפרשנות [נוסח חדש] ס'1 הגדרת "עבירה" ו"עונש".

רווה, י., (תשס"ב). "היקף תחולת סעיף 22 לחוק העונשין – עבירות של אחריות קפידה". משפטים, לב, עמ' 177.

79/543 נגר נ' מדינת ישראל פד"י לה (1) 113.

ע"פ 336/61 אייכמן נ' היועץ המשפטי לממשלה.

חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח – 1998.

החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998.

חוק העונשין תשל"ז – 1977.

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

עקרון החוקיות

ע"פ 1/48 סילווסטר נ. היוע"מ פ"ד א' 5.

ע"פ 94/95 תורג'מן נ. היוע"מ פ"ד מ"א (3) 53.

ע"פ 205/73 סטיבן רוס נ. מ"י פ"ד כ"ז (2) 365.

ע"פ 787/79 מזרחי נ' מ"י, פ"ד ל"ה (4) 421.

יסוד נפשי

סעיפים בחוק העונשין: 19, 20(א), 21, 90א, 90ב.

מחשבה פלילית

ע"פ 10332/03 בלייכר נ. מד"י, פ"ד נח(3) 954.

ע"פ 4230/99 סברי אבו ג'נאם נ. מד"י, פ"ד נו(1) 34.

ע"פ 406/72 שניר נ' מדינת ישראל, פ"ד כ"ח(1) 234.

סיכון סביר וקשר סבתי

ע"פ 364/78 צור נ. מד"י, פ"ד לג(3) 626.

ע"פ 584/76 מזרחי נ. מד"י, פ"ד לא(2) 617.

ע"פ 341/82 בלקר נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(1) 1.

ע"א 350/77 כיתן נ' וייס, פ"ד לג(2) 785.
ע"פ 6367/11, 6294, 6295 פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2014(1) 11862.

עצימת עיניים

חוק העונשין סעיפים 20(ג)(1); 90א(3); 90א(4).
ע"פ 115/00 טייב נ. מד"י, פ"ד נד(3) 289.
ע"פ 5938/00 אזולאי נ. מד"י, פ"ד נה(3) 873.
ע"פ 5612/92 מדינת ישראל נ' בארי ואח' פ"ד מח(1) 302.
ע"פ 5529/12, 5957, 6106 אוהב ציון נ' מדינת ישראל, תק-על 2014(4) 4923.

רשלנות

חוק העונשין, סעיפים 19, 21, 90א(5), 90ב.
ע"פ 196/64 היעמ"ש נ. בש, פ"ד יה(4) 568.
ד"נ 15/64 בש נ. היעמ"ש, פ"ד יט(1) 309.
ע"פ 7832/00 יעקובוב נ. מד"י, פ"ד נו(2) 534. סעיפים 4-1; 10-11; 13-16.
ע"פ 2376/12 מוחמד הינדאוי נ' מדינת ישראל, תק-על 2013(2) 268

פזיזות

ע"פ 1/52 דויטש נ. היועץ המשפטי, פ"ד ח 456.
ע"פ 1100/93 סובאח נ. מ"י, פ"ד מז(3) 635.
ע"פ 3841/94 צלנקו נ. מ"י תק-על 94(3) 767.
ע"פ 498/89 מדינת ישראל נ' יפרח, פ"ד מה(1) 384.
ע"פ 6359/99 מדינת ישראל נ' קורמן, פ"ד נד(4) 653.

אחריות קפידה

רע"פ 26/97 לקס נ. מ"י, פ"ד נב(2) 673.
רע"פ 1875/98 אורן בנגב מתכות בעמ' נ. מ"י, תק-על 00(3) 1277.
רע"פ 4184/02 לוי נ. מ"י, תק-על 02(2) 2638.
ד"נ 11/65 גדיסי נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד כ(1) 57.
תת (ב"ש) 6052/07 לשכת תביעות מרחב נגב – באש רבע נ' פוקסמן חיים מיכאל

מחדל

סעיפים 18, 95, 262, 263, 337, 361, 322-326, 368, 491 לחוק העונשין.
חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח-1998.
ע"פ 232/55 היועץ המשפטי נ. גרינוולד, פ"ד יב 2017, 2076-2079.
ע"פ 172/88 וענונו פ"ד מ"ד(3) 265.
ע"פ 696/81 אזולאי פ"ד ל"ז(2) 565.
ע"פ 3417/99 הר-שפי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 735.

ע"פ 3164/10, 2247 שלום ימיני נ' מדינת ישראל, תק-על 2011 (1) 352.

סימולטניות

ע"פ 33474 ג'מאמעה נ' מדינת ישראל, פ"ד כ"ט (2) 29.

עבירות נגזרות

כללי עבירות נגזרות

ע"פ 4389/93, 4497 יוסף מרדכי נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 239.

ע"פ 2796/95 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 388.

ע"פ 5825/97 שלום נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 933, עמ' 959-960 (פסקה 26 לפסק הדין).

ע"פ 1639/98 דהן ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 501.

ע"פ 2111/99 חיירו נ' מדינת ישראל (לא פורסם), פסקאות 1, 10-12.

עבירות הכנה והניסיון הפלילי

סעיפים 25-28, 33-34, 334-ג, 305, 329(א) לחוק העונשין.

סעיפים 497, 499, 500 לחוק העונשין.

ע"פ 5447/93 סריס נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(2) 183.

ע"פ 9511/01 קובקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 687.

ע"פ 401/99 מצארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(3) 561.

ע"פ 675/85 גרציאנו נגד מדינת ישראל, פ"ד מ(3) 763.

ע"פ 9849/05 מדינת ישראל נ' ברוזיר, תק-על 2006(4), 1894.

ע"פ 5447, 5150/93 - פאיז סריס נ' מדינת ישראל. פ"ד מח(2), 183.

מרים גור-אריה, "על ההבחנה בין הכנה לבין ניסיון", משפטים לב (תשס"ב) 505.

צדדים לעבירה

סעיפים 29-34, 260-261, 498-500 לחוק העונשין.

ע"פ 4389/93 מרדכי נ. מ"י, פ"ד נ(3) 239

ע"פ 92/89 פלונים נ. מ"י, פ"ד מג(3) 24

ע"פ 303/82 אדרי נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 309

ע"פ 9282/00 ירחי נ. מ"י, פ"ד נה(5) 759

ע"פ 2796/95 פלוני ואח' נ. מ"י, פ"ד נא(3) 388.

ד"נ 7/69 אליאס נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(2) 834

ע"פ 4317/97 פוליאקוב ואח' נ. מ"י, פ"ד נג(1) 289

ע"פ 674/79 אליהו נ' מדינת ישראל, פ"ד לד (2) 834
ע"פ 320/99 פלונית נ. מ"י, פ"ד נה (3) 22
ע"פ 8469/99 אסקין נ. מ"י, תק-על 01 (1) .
רע"פ 3626/01 וייצמן ואח' נ. מ"י, תק-על 02 (1) 198
דנ"פ 2619/98 דמארי נ. מ"י, תק-על 99 (2) 574
ע"פ 4188/93 לוי ואח' נ. מ"י, פ"ד מט (1) 539
ע"פ 44/89 לוגסי ואח'נ' מדינת ישראל, פ"ד מ"ו (1) 235
ע"פ 144/77 סעדיה ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד לא (3) 421
ע"פ 319\88 אלמליח נ' מדינת ישראל, פ"ד מג (1) 693

סיוע

סעיפים 31, 32, 34-34, 99, 260, 302 לחוק העונשין.
ע"פ 11131/02 אנג'ליקה יוספוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (3), 917.
ע"פ 320/99 פלונית נ' מדינת ישראל, פ"ד נה (3) 22.
רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (3) 187.
ע"פ 303\82 אדרי נ' מדינת ישראל, פ"ד לז (1) 309

שידול

סעיפים 30, 33, 34-34, 201, 202, 302 לחוק העונשין.
ע"פ 8469/99 אסקין נ' מדינת ישראל, פ"ד נה (2) 65.
ע"פ 992/03 מדינת ישראל נ' סגאקר, תק-על 2003 (2), 3929.

עו"ד, פסיכולוג, די"ר (קרימינולוגיה), ינון היימן